

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-3-18 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-18/338-148
Karar Tarihi : 20.05.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Osman Tan ÇATALCALI, Yusuf ÜLKER

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Abdurrahman KARADAĞ
Atatürk Mah. 376 Sok. No:11 Erzincan

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

Erzincan Fırıncılar Odası
Atatürk Mahallesi Nerim Tonbul Caddesi No:6
Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Erzincan

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Erzincan'da 250 gr. ekmeği 0,75 TL'den satmak isteyen bakkal ve marketlerin 0,90 TL'den satışa zorlandığı ve buna uymayan bakkal ve marketlere ekmeğin satılmaması yönünde fırıncılara telkinde bulunduğu iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;

- Erzincan Fırıncılar Odası (ODA) Başkanının ekmeğin satışı yapan tüm esnafa rayiç fiyat altında ekmeğin satmaları durumunda ODA'ya kayıtlı fırınlar tarafından kendilerine ekmeğin verilmeyeceği yönünde tehditte bulunduğu,
- Şikayetçinin marketinde ekmeği 0,75 TL'den satmak istemesi üzerine ODA Başkanı tarafından uyarıldığı, kendisine ekmeğin veren Has Ekmeğin telefonla arayarak ekmeğin vermemesini sağladığı ve diğer fırıncıları da benzer şekilde uyararak kendisine ekmeğin verilmemesini sağladığı

belirtilerek söz konusu uygulamalar ile ilgili olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) çerçevesinde gereğinin yapılması talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 24.02.2014 tarih ve 1133 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 27.03.2014 tarih ve 2014-3-18/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 09.05.2014 tarih ve 2014-3-18/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(5) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle;

- Dosya konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bu aşamada soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına,
- Bununla birlikte Erzincan Fırıncılar Odası'na, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, 17.03.2014 tarih ve 5 sıra nolu kararının uygulanmasına son verilerek bu konuda alınacak yönetim kurulu kararının Erzincan Fırıncılar Odası'nın üyelerine ve

14-18/338-148

Erzincan Belediyesine tebliğ edildiğinin Kurumumuza tevsik edilmesi gerektiği yönünde görüş gönderilmesi konusunda Başkanlığın görevlendirilmesinin uygun olacağı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraf: Erzincan Fırıncılar Odası (ODA)

- (6) Erzincan il merkezinde ODA'ya kayıtlı 47 fırıncı esnafı ve söz konusu fırıncı esnafı tarafından ekmeç üretimi gerçekleştirilen 58 ekmeç fırını bulunmaktadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (7) Mevcut dosya bakımından ilgili ürün pazarı tanımlanmamıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (8) İlgili coğrafi pazar belirlenmemiştir.

I.2.3. Ekmeç Fiyatının Tespitine İlişkin Mevzuat

- (9) Faaliyetlerini "esnaf" veya "tacir" olarak sürdüren ekmeç üreticilerinin fiyatlandırma hususunda tâbi oldukları ilgili mevzuat farklılaşmaktadır.
- (10) Esnaf ve Sanatkârlar Odalarına bağlı esnaf niteliğindeki işletmeler 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 62. maddesine göre belirlenen azami fiyatlara uymak durumundadır.
- (11) Ticaret ve sanayi odalarına kayıtlı tacir ve sanayici niteliğindeki işletmeler ise, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu (5174 sayılı Kanun)'nun 12. maddesi ve bu maddeye dayanarak çıkarılan "Tacir ve Sanayiciler Tarafından Üretilen Mal ve Hizmetlerin Azami Fiyat Tarifelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde belirlenen azami satış fiyat tarifesine uymak durumundadır. Tarifelerin belirlenmesi, tarifeye nasıl itiraz edileceği gibi diğer hususlar, Esnaf Odalarına kayıtlı fırıncı esnafı için geçerli olan mevzuata paralel bir şekilde düzenlenmiştir. 5174 sayılı Kanun'un "12. maddesinin (ı) bendinde odaların görevleri "Gerektiğinde 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanunu'nun 125 inci maddesinde sayılan mal ve hizmetlerin azamî fiyat tarifelerini, kendi üyeleri için, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak tespit etmek ve onaylamak" şeklinde belirtilmiştir.
- (12) 5174 sayılı Kanun'a dayanılarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan "Tacir ve Sanayiciler Tarafından Üretilen Mal ve Hizmetlerin Azami Fiyat Tarifelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik" in 1. maddesi de; "5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununa tâbi odalarca, üyeleri tarafından üretilen ve 507 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Kanununa tâbi esnaf ve sanatkârlar odaları tarafından belirlenmiş tarifelere konu mal ve hizmetlerin azami fiyat tarifelerinin kendi üyeleri için düzenlenmesi, uygulamaya konulması ve denetimi ile diğer usul ve esaslar bu Yönetmelikle düzenlenmiştir" şeklindedir.

I.4. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.4.1. ODA ile Yapılan Görüşme

- (13) Öncelikle kapsamında, 24.04.2014 tarihinde ODA Başkanı ile yapılan görüşmede;
- Erzincan il merkezinin nüfusunun yaklaşık 100.000 olduğu,
 - Erzincan'da yaklaşık 25-30 fırının faal ve tümünün ODA'ya kayıtlı olduğu

14-18/338-148

- Erzincan'daki ekmek talebinin yılın 8 ayında düşük seyretmesine karşın yaz aylarında, çevre illerden ve diğer ülkelerden gelen misafirlerin ve gurbetçilerin nüfusu artırması nedeniyle talebin arttığı,
- Erzincan'da fırın sahiplerinin zor koşullar altında ve üstelik çoğunun borçlu olarak çalıştıkları,
- 250 gr. Ekmeğin tavan fiyatının 27.01.2014'te 0,75 TL'den 0,90 TL'ye çıktığı, bundan önce 5-6 yıl boyunca 0,75 TL olarak uygulandığı, bu süre zarfında maliyetlerin artmasına karşın bunu ekmek fiyatına yansıtmadıkları,
- Şu an Erzincan'da 250 gr. ekmeği 0,60 TL, 0,75 TL, 0,80 TL ve 0,90 TL'den satan yerler olduğu, büyük marketlerin de 0,80 TL'den sattığı,
- Fırıncı esnafının yalnızca birbirleriyle değil kendi ekmeğini üreten marketlerle de rekabet halinde olduğu ve
- Kendi tahminine göre Erzincan'da ekmek satanların yaklaşık % 50'sinin 0,80 TL veya 0,90 TL'den satarken geri kalanın ekmeği bu fiyatların altında sattıkları

hususları dile getirilmiştir.

I.4.2. Şikayetçi ile Yapılan Görüşme

(14) Yapılan görüşmede şikayetçi;

- 15.02.2014-03.03.2014 tarihleri arasında ekmeğin adet fiyatını 0,75 TL'den satmak istemesi nedeniyle hiçbir fırından ekmek tedarik edemediğini,
- Ekmeğin adedini 0,75 TL'den sattığında günde yaklaşık 300 adet ekmek satarken, adedini 0,90 TL'den sattığında günde yaklaşık 50 ekmek satabildiğini,
- Şu anda ekmeği gizlice 0,80 TL'den sattığı ve günlük satışının 100-120 adet olduğunu,
- Fırıncılardan ekmek tedarik edemediği dönemlerde başka bakkallardan ekmek alarak ekmek satmaya devam ettiğini ve
- Erzincan halkının hem kendi yaptığı tandır ekmeğini tükettiği hem de pide, kepek ekmeği, mayasız ekmek ve çiçek ekmek tükettiğini

ifade etmiştir.

I.4.3. Has Ekmek Unlu Mamuller Fırını Sahibi ile Yapılan Görüşme

(15) Öneri kapsamında şikayetçi tarafından kendisine ekmek vermediği iddia edilen Has Ekmek Unlu Mamuller Fırını'nın sahibi ile yapılan telefon görüşmesinde;

- Erzincan'da ekmeğin fiyatının 0,90 TL civarında olduğu,
- Kendisinin bakkallara ekmeği 0,65 – 0,70 TL'den sattığı,
- İsteyen her bakkala ekmek gönderdiği,
- Ancak bir dönem 1 bakkala ekmek göndermediği,
- Bunun nedeninin ise o bakkalın ekmeği 0,40 TL'den alarak 0,75 TL'ye satmak istemesi olduğu,
- Söz konusu miktarın maliyetini karşılamaması nedeniyle ekmek vermediği,
- Ancak mevcut durumda herhangi bir sorununun kalmadığı

ifade edilmiştir.

I.4.4. ODA'da Yapılan Yerde İncelemede Bulunan Belgeler

(16) 24.04.2014 tarihinde ODA'da yapılan yerinde incelemede, Yönetim Kurulu'nun 17.03.2014 tarihinde aşağıdaki kararı aldığı tespit edilmiştir;

“Ekmek satmak için fırıncılar müracaat eden yeni büfe ve bakkalların 17.03.2014 tarihinden itibaren Fırıncılar Odasına müracaat etmeleri gerekmektedir. Fırıncılar Odasına müracaat etmeden gerekli satış iznini almadan satış yapamayacakları odamız yönetim kurulu tarafından karara bağlanmıştır. Alınan bu kararın Erzincan Belediyesine

14-18/338-148

bildirilmesi ve belediye ruhsatlarının da buna göre düzenlenmesi Erzincan Belediyesi'nden talep edilmiştir."

- (17) Bu belgenin içeriğine ilişkin ODA Başkanı; *"Erzincan'da ekmek satılmaması gereken yerlerde ekmek satılması nedeniyle bu kararı aldık. Böylelikle ekmeğin daha düzgün ve hijyenik ortamlarda satılmasını hedefledik. Ancak buna ilişkin uygulamamız yoktur. Rekabet Kurulu'nun konu hakkında vereceği görüşe saygılıyız."* ifadesinde bulunmuştur.
- (18) Dosya içeriğinden, 13.12.2013 tarihli Yönetim Kurulu Kararında ise çeşitli ekmek türlerinin tavan fiyatlarının arttırılmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

I.4.5. Değerlendirme

- (19) Öncelikle belirtilmesi gereken husus şikayetçi tarafından öne sürülen hususların doğru olduğunu gösteren bir kanıt veya ifadeye ulaşılamamıştır. Şikayetçinin kendisine mal vermediğini öne sürdüğü ekmek fırını ile yapılan görüşmede söz konusu teşebbüsün sahibi, şikayetçinin iddialarını doğrulamasına karşın şikayetçiye mal vermemesinin nedenini şikayetçinin kendisine diğer bakkallardan daha düşük bir fiyattan ekmek satmasını istemesi olduğunu belirtmiştir. Diğer yandan ODA'da yapılan incelemede de şikayet konusu hususu doğrulayacak bir belgeye ulaşılamamıştır.
- (20) Erzincan il merkezinde yapılan incelemelerde de ODA tarafından 250 gr. ekmeğin azami satış fiyatının 0,90 TL'ye yükseltilmesine karşın bazı fırınların, bakkallar ve büfelerin 250 gr. ekmeği 0,60 TL ilâ 0,75 TL arasında değişen fiyatlarda sattığı görülmüştür.
- (21) Öte yandan Erzincan'ın ilçeleri olan Geçit, Demirkent, Kavakyolu ve Ulalar beldelerinde ekmek üretimi yapan fırıncılarla yapılan görüşmelerde, 250 gr. ekmeği 0,90 TL'den sattıkları, Erzincan iline komşu iller olan Erzurum, Elazığ, Sivas ve Gümüşhane il merkezlerinde faaliyet gösteren fırınların ise aynı tip ekmeği 0,75 TL ilâ 1 TL arasında değişen fiyatlarda sattıkları bilgisi edinilmiştir.

J. SONUÇ

- (22) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.